

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Bethlen-u. Harmati-féle ház, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap.
Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér.
Főszerkesztő: **Benka Gyula**
Főmunkatárs: **Zlinszky István.**

KIADÓHIVATAL:
Belicey-ut 9. számú ház, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Nyíltérben egy sor közlési díja 50 fillér.

A közélet és a sajtó.

Az a sokoldalú, a minden napi élet ezer és ezer változatait felölelő hatalmas tevékenység, amelynek tárgyait közügyeknek szoktuk nevezni, az állami és társadalmi élet fejlődésével mindig jobban bele vág az egyén működésébe és mindig erősebben igénybe veszi az államot és társadalmat alkotó egyesek munkáját.

Ezen közügyeket egész sora intézi olyan egyéneknek, kiket életpályájuk, tehetségük, a polgárok bizalma helyezett oda állásukba és a kiktől a többi ezerek az ügyek szorgos, önzetlen intézését várják. Ezen sor azonban magában nagyon gyenge, erőt, hatalmat, képességet azon ezer és ezer egyén ad nekik, kik őket a közügyek intézésével megbízták, azon ezerek kötelessége működésüket támogatni, kötelessége ezen működés iránt állandóan érdeklődni, azt ellenőrizni, mikénti viteléről meggyőződést szerezni.

Községünk laokosságának nagy tömegében, fájdalom, igen kevés az

érdek ezek iránt; fájdalom, óriási a közöny minden oly tevékenységgel szemben, amely nem érinti közvetlenül az egyesek érdekét. Polgárságunk ezrei nem tudnak, de nem is akarnak tudni semmit a közérdekű intézményekről és tevékenységükről a közügyek terén teljes mértékben nélkülözni vagyunk kénytelenek.

A helyi sajtónak volna legfontosabb, sőt talán egyedüli feladata, amelynek létjogosultságát köszönheti az, hogy a polgárságot a közügyek iránt érdeklődésre hívja fel, a közérdekű ügyek intézését a nyilvánosság elé hozza és a nyilvánosság hatalmával azokat ellenőrizze. Az egyedüli tárgy ez, amely igazán megfelel a becsületes sajtó rendeltetésének.

A sajtótól, amelynek munkásai leginkább az ugynevezett művelt középosztályból kerülnek ki, várhatjuk, hogy a közügyeket pártatlanul tárgyalja, a közélet szereplőit elfogulatlanul bírálja, s ezzel a nagy tömegnek, a

mely mindig inkább hajlandó túlzásokra és elfogult, szenvedélytől elvakult ítélkezésre, irányt adjon.

E téren azonban gyakran még szomorúbb helyzetet találunk. Sajnálatlaltal találkozunk a sajtóban is gyakran olyanokkal, kik legkevésbé sem felelnek meg a valóban nemes feladatnak. Sokan vannak ki azt tartják, hogy arra való az a hirtlap, hogy üssön, akit ünni lehet; leszólni, gúncolni, kigúnyolni, megrágalmazni azokat, kik talán egyéni érdekük feláldozásával életüket a közéleti tevékenységnek áldozzák. Fajdalm, vannak olyanok, kik a hirtlapot csak akkor tartják jól szerkesztettnek, ha minden számában a közélet vezetőinek kellemetlenséget okoz és egyedüli dicsőségnek, egyedüli sikernek azt tartják, ha a plebs tapsola hogy jól „odamondott” azoknak, a kiknek munkája tiszteletet érdemel.

Nem ily ellenőrzés az, melyre a nagy közönséget nevelni kell. Ilyen uton nem kelthetünk érdeklődést

T Á R C A.

A tüdővészről.

Szinte az unalomig letárgyalt kérdés és még se fölösleges, hogy ismételtén foglalkozunk vele. Még pedig azért, mert mindig elérhetetlennek látszó messzeségben vagyunk attól az állapottól, mely kívánatos lenne. Még mindig megdőbentő az az embertömeg, mely a tüdővész rettenetes mlockjának áldozatul esik. És mintha még emelkedőben lenne a pusztítás, melyet az a kis jószág a tuberkulózis bevillos — előidéző az emberek között. Mintha haszontalan lenne az az erőfeszítés, melyet nemes szívű és nagytudású emberek évek előtt megindítottak hazában s nem lankadó erővel mindig nagyobbodó tömeget vonva magukkal — ernyedetlenül folytatnak. És tényleg úgy áll a dolog, hogy a budapesti gyulai stb. szanatorium egyesületek megalakulása óta alig változott a helyzet s egészen bizonyos hogy sok-sokévtized múlva is kevéssel fog

csak csökkenni a tüdővészben elpusztuló egyének száma.

A meglévő szanatóriumból visszatérő gyógyult vagy javult beteg terjeszti azokat az okos és tudomány által megszentelt rendszabályokat, melyek a tüdővész elleni küzdelemben erős segítőként szerepelnek. Hanemhát néhány százember csak néhány száz embert, taníthat és oktathat. Éppen ezért csak egy esetben volna lehetséges a mostani tüdővész ellenes mozgalommal rövid idő alatt kellő eredményt érni, ha néhány év alatt néhány száz szanatóriumot felállítani sikerülne. Nyilvánvaló dolog azonban, hogy milyen rettenetes összegek emészthetnek meg egyetlen ilyen intézet fentartásában; a magyar állam a mindent elnyelő militarismus miatt hathatón segítséget e téren kifejtteni nem képes; a minden oldalról igénybe vett társadalom pedig a legjobb akarat mellett is alig nyújthat szám bavehető anyagi támogatást.

Igaz ugyan, hogy az idén a tüdővészellenes mozgalom új állomáshoz ért:

intézeteket létesítenek kevés költséggel, melyek tanácsokkal ellátják a betegeket és hozzátartozóit. Áldásos ut ez is az eredmény felé, a szanatóriumok is hadd épüljenek: de ezek mellett a tüdővésznek a leghatalmasabb és legbiztosabb gátját a nép műveltségének emelése, fokozása képezheti csak.

A műveltség magasabb fokán álló ember lelke hajlandó mindannak a befogadására; ami testének ápolására, erősítésére, a betegségektől való megóvására szolgálhat. Mit ér az, ha a népiskola padjai közül szabaduló gyermek hetenként csak egyszer halt után mar oktató beszédet, egy napon forgat csak könyvet a kezében az ismétlődő iskolában. Ott is száz gyermekre jut csak egy tanító. Mire tanítsa először a rakoncátlan gyermekeket: írni, olvasni, más ismeretekre vagy pedig az egészség megtartását segítő szabályokra. Aztán meg, ha nagy butóságban jutna is ideje, az egészségtanulást foglalkozni, miesoda biztosítása van arra, hogy a gyermekek azt mégis tanulják.

Tudnék egyet, legalább az iparostanoncokkal szemben, de nehéz lenne keresz-

közügyek iránt, ellenkezőleg azt érjük el, hogy a jó izlésűek undorral fordulnak el e térről és vissza vonulnak minden közéleti tevékenységtől, a hol csak rágalom és gyanusítás nehéz munkájuk eredménye.

A tisztességes polgárok ezreinek feladata, hogy a sajtót, mint a közélet egyik hatalmas faktorát, megtisztítsák azoktól, kiknek tollát személyes gyűlölködés, irigység roszakarat, ki nem elégitett ambitio és hatalomvágy vezeti folytonos rejtett gyanusításra.

Mindaddig, míg a nagy olvasó közönség tapsol, ha a tekintélyeket, kik évtizedeket töltöttek el önzetlen munkával a közügyek terén, sárral dobálják azok, kik a közéleti tevékenységben talán egyedül a fehér asztal közéletének terén fejtettek ki; — mindaddig, míg a nagy közönség nem fordul el attól ki úgy akar feltűnést kelteni, hogy a kiket a polgárok ezrei bizalommal, tisztelettel vesznek körül, az erkölcsi pocsolyába akar lehúzni, — mindaddig míg a hírlapokban csak szenzációt és botrányt keresnek, hiába reméljük ezen szomorú állapotok változtatást. Addig a közügyek bírálata egyértelmű lesz a vezetők méltatlan meghurcolásával és addig hiába várunk egészséges, helyes közéletet a mely a vezetők önzetlen, nehéz munkáját megkönnyítene és annak hatását eredményessé tenné.

drny.

tül vinni: addig ne szabadítsák fel őket, míg az egészségi szabályokból a vizsgát sikerrel meg nem állták. Ha ez bekövetkeznék, már sokat érünk el vele: éppen azok viselnek magukat okosan, akiknek erre legnagyobb szükségük van mert éppen foglalkozásuknál fokozottan kell a testi veszélyekkel szembezállaniok.

Az egészségügy tekintetéből az életre így előkészített egyénnel könnyű lenne az orvosnak megértetni hogy miért kell kerülni a poros tajékot; milyen veszedelmeket rejt magában az alkohollal való visszaélés. A tüdővészben szenvedőkkel nem találna süket fülekre az egészségügyörének intelme külön evőeszközök, törülköző és ágy iránt, hogy a hozzátartozók megovassanak a veszedelemtől. Akkor nem lesz olyan gyakori az eset: némelyesaládnak 3—4 tagja is egymásután talál örök nyugodalmat tüdejének „sorvadása“ miatt.

Ha népünk nagyobb műveltségével fejlettebb érzékkel az egészségügy iránt könnyűvé teszi az e téren apostolkodók farsztó munkáját jelentékenyebb számbavehető hatása lesz majd a mostani sanatoriumi mozgalmaknak is az említett intézmények sem fognak hiábavaló munkát végezni. Ha az elvetett mag termékeny talajra hull, a közegészségügy életerős terebélyes fává fejlődik, melynek árnyékában sok ezer a tüdővésznek különben eljegyzett ember vidám életet fog élni.

FARAGÓ MÓR dr.

Szeberényi Lajos Zs. tanulmányához.

— A parasztság helyzete Magyarországon. —

Szeberényi e művét melegen ajánljuk mindazoknak, kik hazánk szociális szellemi és erkölcsi fejlődése iránt érdeklődnek. E szociális tanulmány mindjárt megjelenése után nagy feltűnést keltett és a hazai sajtó élénken foglalkozott vele. Méltán. A nagy szakavatottsággal megírt mű szerzőnek éles megfigyelő tehetségéről tanuskodik. Nyolcz fejezetben foglalkozik a magyarországi parasztság jelentőségével, múltjával, jelenjével, az alföldi parasztvárosokkal és a tanyarendszerrel, a napszámos és béres kérdéssel, behatóan a kivándorlással és izgatással s végül keresi és mérlegeli a kibontakozás lehetőségeit.

Jelen soraimmal különösen három bennünket közlelő érdeklő dologgal akarok foglalkozni. Jólesik tapasztalnunk, hogy Szeberényi a papság szociális irányú neveltetésében látja azt az utat, amellyel és a melyen a lelkipásztor a nép szívéhez férközhetik, amelynek segítségével egy ideig elveszettnek hitt vezérszerepét ismét visszaszerezheti. A nép alsó rétegeinek ügyes-bajos dolgaival, mindennapi életkétéseivel való szeretetteljes foglalkozás visszafogja adni a parasztnak azt a bizalmat, melyet ma oly fájdalmasan nélkülözünk, mikor a paraszt és a nadrágos úr közti ellentét mindjobban kiélesedik. Az elmérgesedéshez pedig nem kis mértékben járul hozzá a parasztság válságos helyzete, melyet Szeberényi oly megdöbbentő színekkel fest. A fokozatos elszegényedéssel, eladósodással más bajok is járnak. Mig nem forog fenn a megélhetés nehézsége, addig az ember ragaszkodik hazájához, nyelvéhez hitéhez, szokásaihoz: mihelyt azonban a mindennapi gondok oly erővel lépnek fel, hogy a létért való küzdelem csaknem elviselhetetlenné válik, háttérbe szorul a hazájához, a valláshoz való ragaszkodás is. Ez a kivándorlás lélektani magyarázata. A kivándorlás ma már nemzeti csapásként nehezedik Magyarországra. Valóságos divattá lett nálunk ez az újkori népvándorlás. Vannak sokan, akik azt is tartják, hogy a kivándorlás csak „divat“ „mánia“ melynek nem lehet útját állani. Pedig nem csupán „divat“. A ki valamikor csak rövid időre is, elhagyta hazáját, azon erőt vehetett a bánatos érzés, mely mindenkor jelentkezik, valahányszor édes hazánk határát átlépjük. Hát még ha végleg elhagyjuk hazánkat! Nagyfoku elkésredés, mélyreható elégedetlenség szükséges ahhoz, hogy valaki kezébe véve a vándorbotot, elhagyja azt a földet,

melynek minden göröngyéhez ezer emlék fűzi. Csak az határozhatja el magát ilyen lépésre, akinek e hazában már nincs mit remélnie. Azért nem is lehet kivándorlást erőszakkal megakasztanunk, azzal a parasztság helyzetén nem javítunk, egyben veszedelmes megsértése volna az egyéni szabadságnak. De módot kell adnunk a parasztságnak arra, hogy itt is megélhessen. Hisz van módunk arra hogy népünk sorsán segítsünk. Szeberényi a tanulmány utolsó fejezetében a „kibontakozás“ lehetőségeivel foglalkozik. Szerinte a nagy latifundiumok parcel-lázása legalkalmasabb eszköze a parasztság körében mutatkozó válság sikeres megoldásának. Ez a parcel-lázás azonban állami felügyelet alatt történék (minden üzérkedés kizárásával) és úgy volna keresztülviendő, hogy általa különösen a most földbirtok nélküli napszámos és béresosztály jutna földbirtokhoz, mivel ez a munkásproletariátus szorul leginkább segítségre.

A mint látjuk, életrevaló eszmék és gondolatok, melyek Szeberényi tanulmányában napvilágot láttak. S mégis, ha a mű végére értünk, csendes resignációval tesszük félre, mert önkénytelenül kérdezzük: vajjon mikor kerül mindezekre a sor? — Az alföld csatornázása, a latifundiumok parcel-lázása, hitbizományok megszüntetése, a szövetkezeti ügy általános elterjedése — mind igen szép és üdvös tervek, de hol tartunk még a megvalósítástól? Pedig gyors és hathatós segítségre van szükségünk! Nemzetünk gerincének, a parasztszótálynak megmentéről van szó s ennek pusztulását nem nézheti egykedvűen a hazája során aggodó! — A hol a szebb jövő hiányzik, ott elcséggel küzdelme hiábavalóságának tudatában a bátor is. A jobb megélhetés, a boldogulás reménye ellenben emberfeletti erőt ad az erőtlennek, a csüggedőnek. A sors csapásait csak a minden rétegebeo, egészséges társadalom bírja ki, de elpusztul a fa, ha gyökere korhad! —

— r.

Scholtz püspök Szarvason.

A bányai ev. egyházkerület püspöke, Scholtz Gusztáv f. hó 19-ikén szerdán délben községünkbe érkezett, hogy főgymnasiumunk érettségi vizsgálatán elnököljön. Vele egy vonaton jött a kormány képviselője, Hörk József pozsonyi teol. akad. tanár. A vasutnál a helybeli ev. lelkészi kar, a tanárok a tanítótság és presbiterium több tagja fogadta a püspököt, kihez

az egyház nevében Scholtz Gyula igazgató-lelkész intézett üdvözlő szavakat. A püspök szeretetre méltó közvelenséggel válaszolt: azzal hálálja meg — úgymond — a multkori szives fogadtatást, hogy újra — eljött. A főiskola nevében Benka igazgató beszélt. Az egyház felügyelőj, Haviár Dániel országos képviselőt is jelen volt a fogadtatásnál. A püspök és a kormányképviselő ezután kocsi szállításra szállt és a községbe hajtatott: az Árpádban megebédelt. A fogadására megjelent urak közül többen vele maradtak. D. után 3 órakor a főgymnasium és tképző tanári kara tisztelgett a főiskola épületében megszállt püspöknél, aki őszinte szavakban hangsúlyozta, hogy mint barát jött ide, s a legnagyobb jóindulattal biztosítja, az iskolát és hiteit. A tképző tanárainak adott válaszában nagy fontosságú az a kijelentése, hogy a régóta húzódozó preparandiai ügy végredülöre jutott: átvette a kerület a tanítóképzőt. Négy óra után az érettségi értekezleten elnökölt. Az estét az ev. lelkészek és a felügyelő családja körében tölti, úgy is mint főpap, úgy is mint ember mint több tiszteletet, becsületet és szeretetet hódítva magának. E helyen mi is a legnagyobb tisztelet hangján üdvözljük ő méltóságát, kívánva, érezze magát jól körünkben.

UJDONSÁGOK

— Lelkész avatás lesz ma d. e. 10 órakor az ó-templomban. A lelkész avatást Scholtz Gusztáv ág. hitv. ev. püspök végzi a békési egyház megye majd nem valamennyi lelkésze jelenlétében.

— Uj főgymn. igazgató a megyében. Nehány hónapja mult, hogy a nemrég felállított gyulai kegyesrendi főgymnasium elvesztette első igazgatóját Szabad Endrét, kit tudásáért és jó szívéért széles körben becsültek és szerettek. Az iskola a napokban új igazgatót kapott Tóth Árpád gyulai gymn. tanár személyébe.

— Jótékonycélu hangverseny. A szarvasi férfi dalkar június hó 23-án, az az ma a uyári szinkörben saját pénztára javára hangversenyt rendez. A hangverseny műsora igen változatos kezdete 8 órakor. Előadás után tánc lesz, de hogy hol, arról a meghívó nem ad felvilágosítást.

— Műkedvelők vacsorája. Az „Ipám uram“ szereplői f. hó 15-én az Erzsébet ligeti nyári helységben

társas vacsorát rendeztek. Az izletes vacsora után a fiatalság táncra perdült. a tánc eltartott éjféltáncig. Külön kell megemlékeznünk Gyurik vendéglősről, aki a vacsorát szolgáltatva amely dicséretére vált konyhájának,

— Ipariskolai vizsgák. A községi ipariskolában f. hó 16-án folytak le az évvizsgák. A vizsgákon képviselve volt az ipartestület, ipariskolai bizottság és a község is.

— Kiszolgált honvéd altisztek alkalmazása dolgában mozgalom indult, hogy a hat éven túl katonaskodott altiszteknek a polgári életben való alkalmazása társadalmi uton biztosítások. Nyomatott füzet készült e tárgyban, melyet a kormány megyénknek is megküldött. Ugy halljuk, egyik-másik földbirtokos álláshoz juttat néhány volt altisztet.

— Özőn viz a Kossuth téren. A szerdai záporosó a Kossuth térnek a szarvasi takarékpénztár felé eső részét teljesen elöntötte. Nagy esők alkalmával mindig így szokott lenni. A helyi sajtó több ízben felszólalt az iránt, hogy a község töltesse fel eme részét. Mind hiába. Minden a régiben marad.

— Előjáróságunk figyelmebe. Az ó-templom előtti átjáró nagyon szárnalmas állapotban van, teljesen a víz alá merült. Amint értesültünk az ev, egyház hatósága már több ízben felhívta erre az előjáróság figyelmét — de hiába. Ha már másutt sárban, locspocshban kell gázolnunk legalább az istenházába mehessünk száraz lábbal. Ugy-e esküdt uramék?

— Nem úgy van most, mint volt régen. Két vagy három éve községünk egyik jegyzője irtó háborút folytatott az utcákon legelésző libák, kacsák és sertések ellen — egész helyesen. Ma községünk utcái valódi liba és disznó legelők. Azt hisszük, hogy a mint a multban meglehetett rendszabályozni az utcákon legelésző állatokat, ugyan így meg lehetne ma is. Vagy tán nem?

— Záróvizsga. Az izr. elemi iskolában az évi záróvizsga f. hó 27-én esütörtökön lesz. És pedig: d. e. 9 órakor a III. IV. osztályban d. u. 3 órakor az I. II. osztályban.

— Vásár. Községünkben f. hó 21—23 napján országos vásár folyik.

— A szerbtövist irtása. A megye a kormánytól rendeletet kapott, hogy szigoruan figyeljen arra, buzgón irtják e a gazdák a szerbtövist és szigoruan alkalmazza a törvényes megtorlást; e

szerint, ki az irtást elmulasztja, száz koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

— Vizbe fult. F. hó 16-án Kasnyik György tanyai lakos 2 éves Juci leánykája a kut melletti gödörbe esett. Mire ráakadtak, a gödör vizébe fult.

— Cigaretta tolvaj. Rác Dani kovács inas a napokban bement Berger Márton üzletébe és egy doboz cigarettát kért. Mig a kereskedő portékái közt járt, Rác fizetés nélkül megugrott a cigarettával a doboz tartalmát megosztotta Mucha György grófi udvarossal. A rendőrség kinyomozta őket.

— Az Erzsébet-ligeti kut, melyet gyanus, fertőzött vize miatt alaposan kitisztítottak és átalakítottak, elkészült. Át is adták a használatnak. A kutat és vizét a felülvizsgálat jónak találta. Most már nyugodtan élvezheti vizét a község.

— A hatóság figyelmebe. Nem kell hozzá tüzetes vizsgálat, hogy az utcák vizét, az árkok levezető képességét botrányosnak mondjuk községünkben. Mért nem tesz valamit a hatóság? Akkor akar hozzáfogni a javításhoz, mikor ürgék módjára kiönti az eső a lakókat házaikból s mikor olyan magas lesz a folyónapszám, hogy a költség 4—5-szöröse szükséges. Ugy látszik: nálunk sok az idő és nem pénz az idő. De a lakosság nem egészen így gondolkozik érdekeiről. Az adófizető polgárság joggal elvárja, hogy vele is törődjenek!

— Veszétség mindenfelé. A régóta tartó ebzárlatot augusztus ötödikén túl további negyven napra ki kellett terjeszteni, mivel az egész járásból veszétségről érkeznek tudósítások.

— Sértésvész a szomszédban. Mezőturon sertésvész pusztit. Hatóságunk mindent megtett, hogy a bajt, mely nemrég nálunk is megvolt, ide behurcolják.

— Lólopás. A f. hó 20-ikán virradó éjszakán elloptak Dián Pál kákai pusztájáról három drb. lovat. Az idejekorán értesített csendőrség széles körben megindította a nyomozást. A tolvajok hir szerint Makónak vették utjokat.

— Jótékonyosság. A napokban elhalt özv. Babinszky Mihályné Darabos Zsuzsanna végrendeletében a községi kórház és a szegények menháza javára 200, az ev. egyháznak 400 koronát hagyott. A jó szívről ismert özvegy asszony, ezzel is maradandóbbá teszi emlékét.

— A szarvasi házi ipar. E hasá-
bokon többször szoltunk arról az élén-
külő mozgalomról, mely a megyei házi
ipar fellendítése dolgában itt-ott mu-
tatkozik. Községünk eddig mit sem
tett. Most örömmel értesülünk róla,
hogy Szarvas a Bikazug Körösmenti
vonalan, mintegy 10 holdnyi terüle-
ten, mely a község tulajdona s nem
áll mivelés alatt, tüzfatelepet létesít.
Egyben államségélyt kér a község a
kosárfonás céljaira, ingyen fűzfadug-
ványt a földmivelésügyi kormánytól.
Bizonyos, hogy a község kérését telje-
síteni fogják.

— Az ipar ünnepe. Gyomán ma
a polgárság egy iparost ünnepel: Kner
Izidort, kit nagy gonddal és izléssel
kiállított könyveiről és egyéb nyom-
tatványairól nem csak e megye ismer
és becsül. Kner úgy is mint magyar
iparos és vérbeli szakember, úgy is,
mint igaz emberbarát, ki sokat áldoz
humánus célokra, megérdemli a sze-
retetet és becsülést, melyben a gyomai
polgárság részesíti. Nagyszabású mű-
intézetére büszke lehet nemcsak ő,
hanem a megye is. Az a meghívó,
melyet lapunk kapott, nem csupán a
szép ünnepély kedves részleteit közli,
de a nyomda becsületét is öregbíti:
remeke a tipografiának, Ez uton is
szives üdvözlötet küldünk a derék
jubilánsnak.

— A kenderáztató ügye. A Bé-
késmegyei Gazdasági Egyesület meg-
kereséssel fordult községünkhöz: szí-
vesen ad tervet, ingyen, a kenderáztató-
hoz. Anyagi támogatást is ígér. A
község e célra már kapott 3000 ko-
rona államségélyt a múltban; az ősz-
szeg el is költetett, de az áztató nem
vált be. A javításra 1301 kor. költöt-
tek, ebbe beleszámítva az állam 800
kor.-nyi segélyét. A község még a
most is hibás áztatót újra javítani
fogja.

— A mezőberényi-szarvas-tiszaughi
vasut ügyét annak idején bővebben is-
mertettük. Ujabbán azzal kapott az
ügy lendítést, hogy Tiszakürth község
az összes érdekelt községeket megsür-
gette, nyilatkoznak: szükségesnek
tartják-e az új vonalat, vagy nem. Ha
igen; fogjanak hozzá mielőbb a vasut
létesítéséhez. Kívánatos, hogy az ügyet
hamarosan dülöre vigyék.

— Beküldetett. A helybeli keresz-
tény és izraelita nőegylet Elnöksége
meleg hangu levelben köszönte meg
dr. Wieland Sándor járási főszolgabíró
urnak azon, nemes cselekedetét, hogy
a f. hó 2-án megtartott galamb lövés-
verseny jövedelméből egyenként 79
korona 97 fillér adományt juttatott az
egyesületnek. — Az izraelita nőegylet

azonfelül még külön köldöttségileg is
kifejezte háláját a verseny fáradhatlan
rendezőnek.

— A főgimnázium vizsgálati f.
hó 19-én közvizsgálatot egybekötött
isteni tisztelettel, mely az ó-templom-
ban volt, véget értek. E napon a
hála zsolozsmáit visszhangozták az
Isten háza falai: veni Sancte Spiritus,
nec absis unquam! Benka igazgató
beszéde után egyes osztályok feleltek
a vallástanból, természetrajzból, törté-
nelemből és a magyarból. Érdeklődő
közönség kis számban volt jelen. An-
nál többen nézegették a szép rajzkiál-
lítást a főgimnázium emeleti rajztermé-
ben. Olaj, akvarel, pasztel, ceruza, or-
namentális, figurális, tájkép talált fel-
dolgozásra. Kiválik mindközül Dobozy
tképzős néhány rajza. A statisztika
adatai szerint a 405 tanuló közül je-
les 13, jó 72, elégséges 216, egy
tárgyból bukott 40, kettőből 35, töb-
ből 39, vagyis összesen megbukott
114 tanuló, az összes tanulószám 27 és
fél percentje. — Az érettségiek f. hó
20-ikán kezdődtek s kedden végződ-
nek. Mind a 45 jelölt szóbelihez bo-
csátatott.

— A Vécsei-hangversenye tegnap
zajlott le a nyári szinkörben. Bőve-
bet jövő számunk ír róla.

— A helybeli tanítóképző dolgá-
ban a f. hó 18-ikán tartott felügyelői
ülés nevezetes határozatot hozott. E
szerint a jövő tanévtől kezdve, miután
a kerület átvette, két új tanár fog
működni az eddigieken kívül. A két
állás a földrajz-természetrajz és neve-
léstan-vallás tanszéke. Őszintén örü-
lünk, hogy a tanítóképző régóta vajú-
dó ügye ezzel megoldást nyer. Becsü-
letes misszióját, önállósítatván, ezen-
tul fokozottan teljesítheti.

Ideális szer a fogak és a száj tisz-
tántartására és azok egészségének megóvá-
sára a Brázay-féle KALOGÉN sóborszesz
fogkrém. Rendes használat mellett még a
legelhanyagoltabb, megsárgult vagy barna
fogaknak is szép fehér színt és csillogó zo-
máncot kölcsönöz, A Kalogén szerencsés
összetételénél, de különösen sóborszesz
tartalmánál fogva fertőtleníti a fogakat és a
szájüreget.

— Többféle bányából. Köszén
és Gépolaj a csépléshez kedvezményes
áron és feltételek mellett csak is Buk
Adolfnál szerezhető be, 7—10

Színház.

Farkasék Ceglédén. Lapunknak
megküldötték a „Cegléd“ egyik számát,
mely a hozzánk készülődő dr. Far-

kas-féle színtársulat előadásáról szól.
A cikk írója sajnálattal említi Cegléd
szűk és kényelmetlen színházát. A
színpád kicsiny. Tömeg-jelentéknél a
hatás keltés kerékkötője. Ezt a körü-
ményt antul igazabban fájjalja a re-
ferens, mert végre igazán derék ma-
gyar színtársulat jött Ceglédre. A mű-
vészeimből álló társaságnak —
írja tovább — otthont adhatna egy
tisztes körszínház; mélyrehatóbb
volna művészi munkájának ereje is,
mely máris legőszintébb elismerést is
és tetszést nyert megszászorozódék a
hatás, ha alkalmasabb helyiségben,
nagyobb színpadi apparátussal dolgoz-
hatnék, ha jobb időben kevésbé fá-
radt közönség ülne a színházban. A
meghallgatásra méltó társaság sikkes
operettel köszöntött be. Lindau „Mil-
liárdos kisassonyá“-val. Már az első
előadás kitűnően igazgatott összemély-
zettel ismertetett meg, melynek
az operetthez különös tehet-
sége van. Kitűnő hanganyag és ügyes
táncosok, jól dirigált zenekar, jeles
összjáték egyszerre megnyerték a kö-
zönség elismerését A színpadi gyakor-
lottsága vidéken ritkán tapsolható.
Ugyanezt elmondhatni a főszereplőkről
is. A bírálat kiemeli Farkas Béla,
Aradi Aranka, Lugosi Jenő, Bogyó
Zsiga, Nagy Imre, Szalontai Ferké,
Markovics Margit, B. Szabó József
játékát. Heti műsoron van: Tolvaj,
Rab Mátyás, Az ördög, Tündér Ilona,
Helyre asszony, Bolondok háza Szép
Heléna, Bánk-bán. — Reméljük, az
ősz évadban Farkasék színjátszó be-
csületüket öregbiteni fogják. (X.)

Felelős szerkesztő: Dr. Nemes Béla.
Társzerkesztő: Pataki János.
Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula.
Nyomatott Sámuel A.-nál Szarvason.

Nyilt-ter.

Szarvas nagyközség előljáróságától.
6952 - 1907. ikt. szám,

Hirdetmény.

Szarvas község előljárósága a
vármegyei tűzrendészeti szabályrende-
let értelmében közhírré teszi, hogy a
pernyét es hamut lelocsolás előtt a
tűzhelyről kivinni nem szabad; a köz-
ség belterületén, a szabadban való
tüzelés, szérük, kazlak, csürök és fél-

szerek
takar
szabá
nyiség
teltől
mezte
szabá
minde
varán
talmu
folyan
lább
egy s

JESZ
h. f

Sza
6745-

sága
dekez
hírré
ivásra
nagy
szolgá
ve ha
lévő
ivóvíz
sára.
állapo
megn

beteg
tejnek
rusitá

háztu
levő
halad

kut
lakos
artézi
tapas
hagy
vizbő

JESZ
h. f

Tanít
Egyez
akár
kezni
hente

szerek közelében a dohányzás tilos, takarmányműeknek a tűzrendészeti szabályrendeletben megengedett mennyiségben felül, a községbe való bevételől mindenki tartózkodjék. Figyelmeztetik továbbá a lakosság, hogy a szabályrendelet 5-ik §-a értelmében minden háztulajdonos köteles az udvarán legalább egy hektoliter ürtartalmu hordóban, vagy kádban a nyár folyamán állandóan vizet és egy legalább 5 m. hosszú létrát, tűzhorgot és egy szikrafogó pamacsot tartani.

Szarvas, 1907. évi június 24-én.

JESZENSZKY, VALKOVSZKY,
h. főjegyző. bíró.

Szarvas nagyközség előljáróságától.
6745—1907 ikt. szám.

Hirdetmény.

Alulírott Szarvas község előljárósága a hasi hagymáz ellen való védekezés szempontjából ezennel közhírré teszi, hogy a Körös vizét sem ivásra, sem pedig a főző edények, nagy egyéb élelmi szerek tartására szolgáló használati tárgyak mosására ve használják, ugyszintén a házaknál lévő kut vize sem használható fel ivóvízül, sem pedig az edények mosására. A kut vize mindig csak forralt állapotban használható az edények megmosására.

Oly házaktól a hol hasi hagymáz betegséget az orvos megállapította, a tejnek eladása, éa a piacon való elárúsítása tilos.

Felbivatnak egyidejűleg az összes háztulajdonosok, hogy a zár alatt nem levő kutakat, valamint a pecegődröket haladéktalanul tisztíttassák ki.

Miután a községben már 5 artézi kut van, felkéri az előljáróság a lakosságot, hogy vízszükségleteiket az artézi kutakból szerezzék be mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a hasi hagymáz legtöbbször a fertőzött ivóvizből keletkezik.

Szarvas, 1907. évi június hó 4.

JESZENSZKY, VALKOVSZKY,
h. főjegyző. bíró.

GIMBALOM

tanításra magasabb és alapos kiképzés céljából van szerencsém föl hívni a zenekedvelő közönséget. Tanítok a legrövidebb idő alatt jutányos feltételek mellett akár kezdőket, akár haladókat.

Tanítványaimat ellátom kotákkal. Egyezmény szerint házhoz eljárók, akár óraszámra, akár átlag. — Értekezni lehet Cséke Gyula mészáros és hentes üzletében. (Elefánt-féle ház.)

Tisztelettel

3-4 ONODI VILMA

Kiadó lakás.

Dr. Ponyiczki Elek orvosnál

Szarvason I. kerület Beliczei-ut 7. sz. alatt a főépületében egy előszobával bíró négy szobás lakás megfelelő mellékhelyiségekkel július 1-től kezdve több évre kiadó.

Bővebb tájékozást

Liska János tanár ur

nyújt.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEVÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek**,
ügyszintén **magánjárok** (uti-mozdonyok) csepiesi, vontatási és szántási oszlookra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Kiadó lakás.

Bakay Gézánál az alsó épületben két padozott szoba, konyha és kamrából álló lakás július 1-től kiadó.

HALA
 készlet engem, hogy minden tudó-
 és torokbajban szenvedővel szí-
 vesen és díjtalanul közöljem, mily-
 módon szabadult most már tanító-
 fiam egy egyszerű, olcsó és hatásos
 termék által hosszadalmas szen-
 vedésétől.
 A. Baumgartl, Gastwirt
 in Neudek bei Karlsbad.

Hirdetések

jutányos áron vétetnek fel

lapunk

Kiadóhivatalában.

Cook és Johnson-féle

amerikai

**szabadalmazott tyuk-
szem gyűrűk**

(törv. védve)

ma az egyetlen szer, mely-
 lyel az oly rettenetes tyuk-
 szem-fájdalmak megszüntet-
 hetők és a tö teljes bi-
 zonyossággal kiírtható.

Ma a világ legjobb gyógyszere.

Minden szenvedőnek ajánlandó.

1 drb 20 fillér, 6 drb 1 korona.

Kapható Szarvason: Bugyis Andor,
 Burger Frigyes és Nigrinyi Zoltán
 gyógyszertáraiban.

Földeladás.

A kákai határon 51 kis hold szántó-
 föld tanyával azonnal eladó.

Értekezhetni lehet özv. Kelemen Jánosné, régi szám 594. 3-3

HÁZ.

Gróf Csáky Albin-utca 72. számú ház előnyös fizetési feltétel mellett eladó esetleg bérbe kiadó. Kényelmes urlakás, mely áll 4 szoba, konyha, éleškamra, pince és faskamrából.

Értekezhetni lehet BÁRÁNY BÉLÉVAL.
 3-3

M e g n y i l t a z u j d i v a t á r u h á z !

Új üzlet!

Figyelem.

Új üzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a mai napon a Szarvasi Hitelbank épületében

női és férfi

d i v a t á r u h á z a m a t

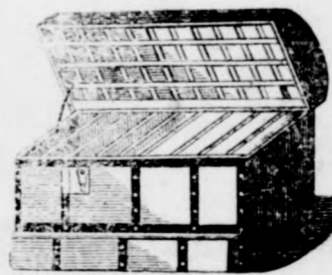
megnyitottam, hol raktáron csupán hazai gyártmányú áruk lesznek árusítva, u. m.: Női- férfi és gyermek cipők. Férfi ingek. Gallérok. Kézeloők. Nyakkendők. Nap- és esőernyők. Valódi pécsi kesztyűk. Nagy raktár alsószoknyákban. Kötényekben, Zsebkendőkben. Böröndökben. Különös súlyt fektetek ruhaizsokra és varrókellékekre.

Főtörekvésem a pontos és szolid árakkal való kiszolgálás, miért is a nagyérdemű közönség teljes bizalmát és meglegedését kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Deutsch Jenő.

Új üzlet!

Új üzlet!

a Szarvasi Hitelbank új épületében

Uj könyvkötészet!

Izléses kiállítás!
Hibátlan munka!

SÁMUEL A.

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

SZARVASON
BELICEY-UT 9. SZ. A.

Könyvnyomdám a
mai kor igényei-
nek megfelelőleg
teljesen uj betük-
kel, valamint 6
mechanikai géppel
van felszerelve.

Uj könyvkötészet!

Uj könyvkötészetem

megnyilt.

megnyilt.

Bethlen-
szellemi
Kézirato

Vé
helye k
tanulós
erőt g
kájához
Ily
pályavá
porblém
is és ki
koznak
nak. A
több uj
problem
illetékes
erős táb
jó után
hogya a
adandó
ge és a
gató rug
kulturál
Az
ban a r
ban jut
tanit, d

Ké
Hal
dezi az
lán csak
dacos-he
Kis
mikor ké
Ez
meg sem
pedig sol
nái. Lel
könyvek

togja ink
A r
Hirt
Már nem
ne n kívá